

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Trojánka a soudkyň Mgr. Evy Dudové a JUDr. Evy Svobodové v právní věci žalobců :

- a) Zdeněk R., nar. xxx, bytem xxx, zast. Mgr. Lukášem Zscherpem, advokátem, se sídlem Plzeň, Lochotínská 18,
 - b) Vladimír V., nar. xxx, bytem xxx, zast. Bc. Vladimírem Volným, Zikmunda Winttra 1266/30, Plzeň,
 - c) Ing. Tomáš H., bytem xxxx, zast. Mgr. Ing. Antonínem Továrkem, advokátem, se sídlem Brno, tř. Kpt. Jaroše 28,
 - d) MUDr. Hugo P., nar. xxx, bytem xxx,
 - e) Gabriela T., nar. xxx, bytem xxx,
 - f) Adam T., nar. xxx, bytem xxx,
 - g) Zdenka K., nar. xxx, bytem xxx,
 - h) ISOP Invest, s.r.o., v likvidaci, se sídlem Praha 1, Politických vězňů 1531/9, IČ 61946168,
 - i) Vladimír J., nar. xxx, bytem xxx,
- všichni ((žalobci d) až i)) zast. Tomášem Tauferem, obecným zmocněncem, bytem Havířov, Kosmonautů 1206/3, proti žalovanému :
 Karlovarské minerální vody, a.s., se sídlem Karlovy Vary, Horova 3, IČ 14706725, zast. JUDr. Pavlem Dejlem, LL.M., Ph.D., advokátem, se sídlem Praha 1, Jungmannova 24, o neplatnost usnesení mimořádné valné hromady konané 2.9.2005, k odvolání žalobců proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. července 2008 č.j. 49 Cm 128/2005 – 271, takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se** ve vztahu žalobce b) - žalovaný **zrušuje** a řízení **se zastavuje**.

Usnesení soudu prvního stupně **se** ve vztahu žalobci a,c,d,e,f,g,h,i - žalovaný **potvrzuje**.

Žalobce b) a žalovaný nemají navzájem právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Žalobci a,c,d,e,f,g,h,i, jsou povinni zaplatit žalovanému společně a nerozdílně na náhradu nákladů odvolacího řízení 73.080,- Kč do 15ti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Soud prvního stupně usnesením zamítl návrh na vyslovení neplatnosti usnesení mimořádné valné hromady žalované společnosti konané 2.9.2005. Dále uložil žalobcům povinnost zaplatit žalovanému společně a nerozdílně na náhradu nákladů řízení 110.667,- Kč.

Vycházel ze zjištění, že představenstvo žalované společnosti na zasedání 16.8.2005 rozhodlo o realizaci práva výkupu účastnických cenných papírů dle § 183i a násl. obch. zák. Byl schválen konečný text pozvánky na mimořádnou valnou hromadu svolanou na 2.9.2005;

představenstvo se vyjádřilo, že považuje výši protiplnění určenou dle znaleckého posudku za spravedlivou. Na pořadu jednání valné hromady mělo být rozhodnutí o přechodu akcií vydaných společností ve vlastnictví ostatních akcionářů na hlavního akcionáře – společnost Ronaldsay B.V. Pozvánka obsahovala informaci o výši protiplnění, kterou navrhl hlavní akcionář, a to 11.500,- Kč za každou akcii společnosti znějící na jméno, o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč. V informaci hlavní akcionář uvedl, co zohlednil při stanovení výše protiplnění a odkázal na znalecký posudek č. 278 – 17805; a informoval o dokumentech k nahlédnutí. K pozvánce byl přiložen i návrh usnesení k rozhodnutí o přechodu akcií společnosti ve vlastnictví ostatních akcionářů na hlavního akcionáře. Představenstvo společnosti nepředložilo k předloženému návrhu svůj protinávrh a nemělo k návrhu usnesení výhrady. Společnost INFAS, a.s., dne 17.8.2005 zpracovala a podala listovní zásilky s oznámením o konání mimořádné valné hromady žalované společnosti. Byly podány jako obyčejná psaní v počtu 1931 kusů pro tuzemské adresáty a 6 kusů pro adresáty zahraniční. Mimořádná valná hromada se dne 2.9.2005 uskutečnila. Zúčastnil se jí notář JUDr. Roman Hochman za účelem osvědčení rozhodnutí mimořádné valné hromady dle § 180a notářského řádu. Dle notářského zápisu NZ 572/2005 byla valná hromada svolána v souladu se stanovami a obchodním zákoníkem, oznámení obsahovalo rozhodné informace o určení výše protiplnění a závěry znaleckého posudku, a obsahuje i prohlášení společnosti. Znalecký posudek zpracovaný znaleckým ústavem A & CE Consulting s.r.o. z Brna obsahuje závěr, že navržená výše protiplnění je přiměřená. Valná hromada byla usnášeníschopná, bylo přítomno 24 akcionářů, kteří vlastní 255 kusů kmenových akcií na jméno v listinné podobě o jmenovité hodnotě 1,000.000,- Kč, 29 kusů kmenových akcií na jméno v listinné podobě o jmenovité hodnotě 100.000,- Kč a 1 185 kusů kmenových akcií na jméno v listinné podobě o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč, což představovala 259 085 přítomných hlasů. z celkového počtu 262 842 hlasů, což je 98,570 % podílu na základním kapitálu a hlasovacích právech. Byl přečten návrh usnesení mimořádné valné hromady ve věci realizace práva výkupu předložený hlavním akcionářem Ronaldsay B.V. Pro přijetí rozhodnutí byly 259 042 hlasy, což představuje 98,554 % hlasů všech akcionářů společnosti, proti hlasovalo 46 hlasů a zdržel se 1 hlas. Na valné hromadě nebyly vzneseny žádné protesty. V obchodním rejstříku byl zápis o rozhodnutí mimořádné valné hromady učiněn k 21.9.2005.

Na tomto základě soud prvního stupně, s odkazem na § 183 odst. 1 a § 131 odst. 1, § 183 i a násl. obch. zák. ve znění účinném do 28.9.2005, § 181 odst. 1,2 obch. zák., § 184 obch.zák., dovodil, že žaloba důvodná není. Při svolání a průběhu sporné valné hromady žalované společnosti k porušení zákona ani stanov společnosti nedošlo.

Mimořádná valná hromada byla svolána s dostatečným předstihem 15 dnů před jejím konáním v souladu s § 181 odst. 1,2 obch. zák., když byla svolána na žádost akcionáře a k rozesílání pozvánek došlo 17.8.2005. Své tvrzení, že pozvánku dostal až 21.8.2005, žalobce a) nijak nedoložil.

Institut práva výkupu účastnických cenných papírů (§ 183i a násl. obch.zák.) není v rozporu s Ústavním pořádkem ČR, zejména Listinou základních práv a svobod, jak tvrdí žalobci. V tomto smyslu obecné soudy již opakovaně rozhodli a stejný závěr je i v nálezu Ústavního soudu. Institut je v souladu s ústavou; samotné vlastnictví akcií nezaručuje akcionářům neměnné postavení, ani absolutní rovnost akcionářů. Argumenty žalobců týkající se protiplnění za akcie nemají v souzené věci s ohledem na § 183k odst. 5 obch. zák. význam. Zákon předpokládá, že tato otázka bude řešena v samostatném řízení dle § 183k odst. 1 obch. zák. Ze stejného důvodu nutno odmítnout i argumenty žalobců ohledně nedostatku souhlasu České národní banky s výší protiplnění, který dle tehdejší právní úpravy vyžadován nebyl.

Dle soudu prvního stupně právní úprava výkupu účastnických cenných papírů není ani v rozporu s komunitárním právem, zejména s tzv. Třináctou směrnicí o nabídkách převzetí. I v tomto smyslu obecné soudy i Ústavní soud již rozhodly. Členské státy EU měly uloženo, aby do svých právních řádů převzaly právní úpravu squeeze – out. Jestliže ČR v obchodním zákoníku ve výše uvedených ustanoveních zařadilo právo výkupu účastnických cenných papírů, splnila svoji povinnost. V rozporu se směrnicí není ani konkrétní postup ČR, kdy právní úprava pojala institut podstatně širěji s tím, že má charakter obecné právní úpravy, která není vázána na úpravu nabídek převzetí. Směrnice výslovně uvedla, že členské státy mohou v případě, na které směrnice nedopadá, aplikovat své úpravy squeeze – out.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud prvního stupně odůvodnil § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti usnesení podali odvolání žalobce a), žalobce b), žalobce c) a žalobci d), e), f), g) h), a i).

Žalobce b) v odvolání poukázal na to, že žalobu v souzené věci nepodal. Plnou moc zástupci Tomáši Tauferovi, který (také) jeho jménem žalobu podal, nedal. Navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalobce a) v odvolání s odkazem na § 205 odst. 2 písm.d) a g) o.s.ř. vytkl soudu prvního stupně, že rozhodl nesprávně. Žalovanou společností byla aplikována protiústavní zákonná úprava § 183i a násl. obch. zák., v tehdy platném znění, když proces přechodu účastnických cenných papírů společnosti proběhl bez obligatorního dohledu České národní banky, tedy v rozporu s nálezem Ústavního soudu. Společnost aplikovala ustanovení zákona vzniknuvší na základě vadné transpozice komunitárního práva. Soud prvního stupně se zcela nesprávně vypořádal s námitkami týkajícími se lhůty ke svolání valné hromady v daném případě. Svolání valné hromady neproběhlo v zákonné třicetidenní lhůtě, přičemž nebyla dodržena ani lhůta patnáctidenní, čímž došlo k porušení práv žalobce na přípravu na valnou hromadu. A konečně odvolatel vytkl soudu prvního stupně, že nepřihlédl ke všem důkazům, když neprovedl jeho výslech, čímž dospěl k nesprávným a neúplným skutkovým zjištěním. Navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalobce c) v odvolání vytkl soudu prvního stupně nesprávnost právního posouzení věci. Dovožoval, s odkazem na nález Ústavního soudu Pl.ÚS 56/05, že úprava výkupu účastnických cenných papírů dle ust. § 183i a násl. obch. zák. ve znění účinném do 28. září 2005, byla protiústavní. Dle tehdejší úpravy výše protiplnění nepodléhala žádnému předchozímu přezkumu ze strany nezávislého státního orgánu. Až od 29. září 2005 úprava zavedla povinný souhlas udělovaný Komisí pro cenné papíry, resp. od 1. dubna 2006 Českou národní bankou. Tehdejší úprava institutu neznala ani další pojistku ochrany ústavních práv vytěsňovaných akcionářů, jímž je povinné předání peněžních prostředků potřebných k výplatě protiplnění bance nebo obchodníkovi s cennými papíry před konáním valné hromady. Žalobce c) spatřuje dále protiústavnost předmětných ustanovení obch. zák. v tom, že akcionáři mají sice možnost podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, ale vlastnické právo k akciím přechází na hlavního akcionáře podle ust. § 183i odst. 3 obch.zák. uplynutím měsíce od zveřejnění zápisu usnesení valné hromady do obchodního rejstříku, bez ohledu na případně probíhající řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Pokud tedy majoritní akcionář akcie posléze prodá a nový nabyvatel je nabude v dobré víře, nebude možný návrh v předchozí stav, tj. vrácení akcií vytěsněným akcionářům, a to ani v případě, že bude následně usnesení valné hromady prohlášeno za neplatné. Dle odvolatele je česká právní

úprava vytěsnění v rozporu s komunitárním právem. Zásadním rozporem je to, že tzv. Třináctá směrnice se dotýká pouze kótovaných cenných papírů. Směrnice tak znovu neopakuje některé prvky ochrany menšinových společníků, neboť řada těchto ochranných prvků je zakotvena v jiných směrnících. Odvolatel navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalobci d),e),f),g),h) a i) v odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, s odkazem na § 205 odst. 2 písm.b,c,d,e,g) o.s.ř. navrhli, aby odvolací soud usnesení zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Vytkli soudu prvního stupně, že se nezabýval jejich námitkou, že hlavní akcionář zneužil většiny hlasů ve společnosti za účelem uskutečnění práva výkupu cenných papírů za nepřiměřenou cenu. Jimi navrhovaný důkaz spisem 48 Cm 128/2005 soud prvního stupně neprovedl. Nezabýval se ani jejich námitkou, že hlavní akcionář k datu konání valné hromady nedisponoval podílem 98,48 %, jak je uváděno. Poukázali dále na to, že soud prvního stupně některé jimi navrhované důkazy neprovedl, a ani nezduvodnil proč. A konečně vytkli soudu prvního stupně, že náklady řízení určil nesprávně.

Žalovaný vyvracel vývody odvolání a navrhl potvrzení usnesení soudu prvního stupně. S podrobným výkladem nálezu Ústavního soudu Pl.ÚS 56/05 ze dne 27.3.2008 dovozoval, že nález konstatoval soulad institutu práva výkupu účastnických cenných papírů s ústavním pořádkem od jeho zavedení do obchodního zákoníku. Argumentace odvolatelů, že z nálezu vyplývá, že v prvním období po zavedení předmětného institutu do obchodního zákoníku, a tedy i v době, kdy došlo ke spornému rozhodnutí valné hromady (2.9.2005), institut upravený v § 183i a násl. obch. zák. odporoval ústavnímu pořádku, nemá v nálezu oporu. Obdobně žalovaný vyvracel, s odkazem na nález Ústavního soudu Pl.ÚS 43/05, i tvrzení žalobce c) v odvolání, týkající se možnosti menšinových akcionářů domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp.zn. 29 Cdo 866/2007 ze dne 25.3.2008 a sp.zn. 29 Cdo 4610/2007 ze dne 24.6.2008 žalovaný konstatoval, že soudy v těchto případech neshledaly neplatnost usnesení valných hromad, které se konaly v době účinnosti původní právní úpravy vytěsnění, která by dle odvolatelů měla být protiústavní. Žalovaný se ztotožňuje se soudem prvního stupně, který v usnesení odkázal na již vytvořenou judikaturu obecných soudů, které původní právní úpravu vytěsnění neshledaly v rozporu s komunitárním právem. Dle žalovaného odvolatelé nemají pravdu ani v tom, že nebyla v daném případě dodržena zákonná třicetidenní lhůta pro svolání valné hromady. Jak správně dovedl soud prvního stupně lhůta je v daném případě patnáctidenní. Vyplývá to ze vztahu mezi § 183i a násl. a § 181 odst. 1 obch. zák. jako ustanovením speciálním k ustanovení obecnému. Žalovaný jako neopodstatněné odmítl i argumenty odvolatelů týkající se neprovedení důkazů soudem prvního stupně. Závěrem se žalovaný ztotožnil i s rozhodnutím soudu prvního stupně o náhradě nákladů řízení.

Odvolací soud podle § 212 a násl. o.s.ř. projednal odvolání žalobců proti usnesení soudu prvního stupně. Důvodnými je, s výjimkou odvolání žalobce b) neshledal.

Podle § 183 odst. 1 ve spojení s § 131 odst. 1 obch. zák. každý akcionář se může domáhat, aby soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady, pokud je v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo stanovami. ...

Podle § 181 odst. 1 obch. zák. akcionář nebo akcionáři společnosti, jejíž základní kapitál se vyšší než 100,000.000,- Kč, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 3 % základního kapitálu, a dále akcionář nebo akcionáři společnosti, která má základní kapitál 100,000.000,- Kč a nižší, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá

hodnota přesahuje 5 % základního kapitálu, mohou požádat představenstvo o svolání mimořádné valné hromady k projednání navržených záležitostí. Podle odstavce 2 představenstvo svolá mimořádnou valnou hromadu tak, aby se konala nejméně do 40 dnů ode dne, kdy mu došla žádost o její svolání. Lhůta uvedená v § 184 odst. 4 se zkracuje na 15 dnů.

Podle § 183i odst. 1 obch. zák. (ve znění účinném do 28.9.2005) osoba, která vlastní ve společnosti účastnické cenné papíry,

- a) jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90 % jejího základního kapitálu, nebo
- b) které nahrazují účastnické cenné papíry, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90 % základního kapitálu společnosti, anebo
- c) s nimiž je spojen alespoň 90 % podíl na hlasovacích právech ve společnosti (dále jen „ hlavní akcionář “), je oprávněna požadovat, aby představenstvo svolalo valnou hromadu, která rozhodne o přechodu všech ostatních účastnických papírů společnosti na její osobu.

Podle § 183k odst. 1 obch. zák. vlastníci účastnických cenných papírů mohou od okamžiku obdržení pozvánky na valnou hromadu, případně od okamžiku oznámení jejího konání požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění s výjimkou Podle odstavce 5 návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 131 nelze zakládat na nepřiměřenosti výše protiplnění.

Odvolací soud se ztotožňuje se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, které má v provedeném dokazování oporu. Námitky v odvolání žalobců d) až i), které se týkají dokazování, jsou neopodstatněné. Předně není konkretizováno, kdy byly důkazy navrhovány (jakým podáním, při jakém jednání); navíc důkazy by ani nemohly nijak stěžejní skutková zjištění soudu prvního stupně změnit.

Odvolací soud se ztotožňuje i s tím, jak soud prvního stupně věc posoudil po právní stránce. Aplikoval odpovídající právní režim a řádně své rozhodnutí zdůvodnil. Argumentace odvolatelů neobstojí.

Závěr soudu prvního stupně, že úprava práva výkupu účastnických cenných papírů není v rozporu s ústavním pořádkem, je správný. Vyplyvá to z nálezu Ústavního soudu Pl.ÚS 56/05, v němž se Ústavní soud zabývá úpravou squeeze – out od okamžiku začlenění ustanovení § 183i až § 183n do obchodního zákoníku (zákonem č. 216/2005) a shledal ji ústavně komformní. Ústavní soud akcentuje dohled ČNB ve vztahu ke znaleckému posudku, zároveň však nepovažuje tento dohled sám o sobě jako dostačující a zdůrazňuje jako zajištění ochrany minoritních akcionářů institut přezkoumání přiměřenosti protiplnění soudem. Podle odvolacího soudu pozdější právní úpravou zavedený souhlas ČNB je posílením prvků ochrany minoritních akcionářů, základ jejich ochrany však stále spočívá v právu na soudní přezkum přiměřenosti protiplnění dle § 183k obch. zák. Tato ochrana byla minoritním akcionářům zajištěna i dle právní úpravy, v níž nebyl ještě předchozí souhlas Komise pro cenné papíry ani ČNB vyžadován.

Odvolací soud sdílí i závěr soudu prvního stupně, že uvedená úprava institutu práva výkupu účastnických cenných papírů není v rozporu s komunitárním právem. Článek 15 ve spojení s článkem 21 Směrnice č. 2004/ES, o nabídkách převzetí, ukládá členským státům, aby do 20.5.2006 do svých národních právních řádů převzaly právní úpravu squeeze – out. Zařazením práva výkupu cenných papírů do obchodního zákoníku tudíž splňuje Česká republika svou povinnost členského státu EU transponovat do svého práva komunitární směrnici. Uvedená směrnice upravuje squeeze – out pouze s problematikou nabídek převzetí

týkajících se akciových společností, jejichž akcie jsou kótované. To nevylučuje, aby tuzemská právní úprava pojala squeeze – out širěji s tím, že má charakter obecné právní úpravy, která není vázána na úpravu nabídek převzetí. Směrnice představuje minimální míru harmonizace, přičemž výslovně uvádí, že členské státy mohou v případech, na které směrnice nedopadá, aplikovat vlastní úpravu squeeze – out. Přijetí ustanovení § 183i – 183n obch. zák. není v rozporu se směrnicí, která existenci obecné vnitrostátní úpravy squeeze – out nevylučuje.

Správný je i závěr soudu prvního stupně, že pozvánky na mimořádnou valnou hromadu byly akcionářům zaslány s dostatečným předstihem – 15ti dnů dle § 181 odst. 2 obch. zák.

Z uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o.s.ř. usnesení soudu prvního stupně ve vztahu žalobci a),c),d),e),f),g),h),i) – žalovaný jako věcně správné potvrdil.

Usnesení soudu prvního stupně ve vztahu žalobce b) – žalovaný odvolací soud podle § 219a odst. 1 písm.a) a § 221 odst. 1 písm.c) o.s.ř. zrušil a řízení zastavil pro nedostatek podmínek řízení. Žalobce b) žalobu nepodal; plnou moc zmocněnci Tomáši Tauferovi, který i jeho jménem žalobu podal, nepodepsal.

Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobce b) – žalovaný má oporu v § 224 odst. 1 a § 146 odst. 1 písm.c) o.s.ř.

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu ostatní žalobci – žalovaný má oporu v § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalovaný měl plný úspěch a vynaložil za právní služby advokáta 73.080,- Kč ((odměna za zastupování ve výši 60.000,- Kč dle § 7 písm.g) a § 17 písm.b) vyhl.č. 484/2000 Sb. – při spojení čtyř věcí , paušální náhrada 3 x 300,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., náhrada 20 % DPH ve výši 12.180,- Kč dle § 151 odst. 2 o.s.ř.).

Poučení: Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že jde o rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení usnesení, k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně.

V Praze dne 22. září 2010

JUDr. Vojtěch T r o j á n e k, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
J. Kalousková